

20/25. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2025. február 25.

A Bíróság C-146/23. és C-374/23. sz. egyesített ügyekben hozott ítélete | Sąd Rejonowy w Białymstoku és [Adoreiké]¹

A bírák függetlensége: a Bíróság kifejti a nemzeti bírák javadalmazásának meghatározására vonatkozó uniós jogi követelményeket

A javadalmazás meghatározására vonatkozó törvényben foglalt részletszabályoknak objektívnek, kiszámíthatónak, stabilnak és átláthatónak kell lenniük

A lengyel és litván bíróságok a bírák javadalmazásának meghatározásával kapcsolatos kérdéseket terjesztettek a Bíróság elé. A Bíróság emlékeztet arra, hogy a javadalmazásnak, amely a bírák függetlensége egyik biztosítékának minősül, arányban kell állnia a feladataik jelentőségével. A javadalmazás meghatározásának jogalappal kell rendelkeznie, és meg kell felelnie az objektivitás, a kiszámíthatóság, a stabilitás és az átláthatóság kritériumainak. A bírák javadalmazása szintjének kellően magasnak kell lennie, figyelembe véve az érintett tagállam társadalmi-gazdasági körülményeit, különösen az átlagbér tekintetében. A meghatározás módjától való bármely eltérést közérdekű céllal kell igazolni. Ezeknek az eltéréseknek, amelyek nem vonatkozhatnak kifejezetten a bírákra, szükségesnek, arányosnak és átmeneti jellegűeknek kell lenniük. Azok nem sérthetik a bírák javadalmazásának a feladataikkal való összhangját.

A lengyel és a litván bíróságok azzal a kérdéssel fordultak a Bírósághoz, hogy a bírák javadalmazásának meghatározására vonatkozó nemzeti rendelkezések összeegyeztethetők-e az uniós joggal.²

Lengyelországban törvény írja elő, hogy a bírák alapilletményét objektív módon, a lengyel központi statisztikai hivatal által közzétett átlagbér alapján kell meghatározni. Mindazonáltal három időszak tekintetében törvény módosította ezt a számítási módszert, ami a bírák 2021., 2022. és 2023. évi javadalmazása kiigazításának „befagyasztását” eredményezte. Ezt az eltérést jelentő intézkedést a Covid19-világjárványhoz és az Ukrajna elleni orosz agresszióhoz kapcsolódó költségvetési korlátokkal indokolták.

Az egyik bíró e módosítást vitatva az általa kapott munkabér és azon munkabér közötti különbségnek megfelelő összeget követeli, amely akkor járt volna neki, ha a kiigazítást nem „fagyasztották” volna be.

Litvániában két bíró nyújtott be felelősség megállapítása iránti keresetet a tagállammal szemben. Azt állítják, hogy a javadalmazásuk szintje közvetlenül a végrehajtó és a jogalkotó hatalom politikai akaratától függ. Továbbá kifogásolják, hogy nincs olyan jogi mechanizmus, amely lehetővé tenné a bírák felelősségéhez igazított és más jogi hivatások gyakorlóinak munkabérével összehasonlítható, méltó javadalmazás meghatározását.

Ítéletében a Bíróság emlékeztet arra, hogy **az, hogy a bírák olyan javadalmazásban részesüljenek, amelynek szintje összhangban áll a feladataik jelentőségével, a függetlenségük lényegi biztosítékát alkotja.** Következésképpen a javadalmazás meghatározására vonatkozó részletszabályok elfogadása során a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket.³

E részletszabályoknak tehát **jogalappal kell rendelkezniük.** A részletszabályoknak objektívnek, kiszámíthatónak,

stabilnak és átláthatónak kell lenniük, hogy kizárják a jogalkotó és a végrehajtó hatalom bármely önkényes beavatkozását. Ugyanezek a követelmények azokra az eltérést jelentő intézkedésekre is vonatkoznak, amelyek a bírák javadalmazásának csökkentését vagy e javadalmazás kiigazításának „befagyasztását” eredményezik.

A bírák javadalmazási szintjének kellően magasnak kell lennie, figyelembe véve az érintett tagállam gazdasági, társadalmi és pénzügyi körülményeit, különösen az átlagbér tekintetében. Ennek a javadalmazásnak összhangban kell állnia a rájuk bízott feladatok jelentőségével, hogy a bírákat megvédjék minden olyan nyomástól, amely döntéseiket befolyásolhatja, és hogy megóvják őket a korrupció veszélyétől. Mindazonáltal **a bírák függetlensége nem akadályozza meg, hogy javadalmazásukat a más jogászai hivatások gyakorlóinak átlaga alatt határozzák meg.**

A bírák javadalmazásának meghatározására vonatkozó szabályoktól való eltéréseket olyan **közérdekű céllal kell igazolni**, mint a túlzott költségvetési hiány megszüntetése. Főszabály szerint ezek az eltérések nem vonatkozhatnak kifejezetten a bírákra. Emellett az eltéréseknek a kitűzött cél eléréséhez szükségesnek, és azzal feltétlenül arányosnak kell lenniük. **Ezen intézkedések alkalmazása ellenére, amelyek természetüknél fogva kivételesek és átmeneti jellegűek**, a bírák javadalmazásának összhangban kell maradnia feladataik jelentőségével.

Végül, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a bírák javadalmazásának meghatározása, csakúgy, mint az ettől eltérő intézkedések **hatékony bírósági felülvizsgálat** tárgyát képezhessék a nemzeti bíróság előtt.

A nemzeti bíróságok feladata annak vizsgálata, hogy a jelen esetben ezeket a követelményeket tiszteletben tartották-e, és a Bíróság szerint, első ránézésre, úgy tűnik, hogy ez így történt.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az [ítélet teljes szövege és adott esetben az összefoglalása](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ☎ (+352) 4303 3047.

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

¹ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

² Az EUSZ 2. cikk és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése.

³ A jogállamiságnak az EUSZ 2. cikkben rögzített értékét pontosabban megfogalmazó EUSZ 19. cikk értelmében a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint a jogalanyokat e jog alapján megillető bírói jogvédelmet. Ehhez alapvető fontosságú e szervek függetlenségének védelme.